

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2022-06-16
Stockholm

Mål nr
P 7408-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-05-25 i mål nr P 1822-21,
se bilaga A

PARTER

Klagande T.N.

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun

2. J.H.M.

Ombud: Advokaten M.C.

SAKEN

Förhandsbesked för ridhus på fastigheten A i Upplands-Bro kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1815611

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

T.N. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska *i första hand* upphäva nämndens beslut om positivt förhandsbesked och *i andra hand* förena beslutet med följande villkor:

- Angöringsvägen till byggnaden ska inte anslutas till servitutsvägen utanför fastigheten B.
- Avståndet mellan fastighetsgränsen på B och stallbyggnaden ska vara 60 meter, alternativt 40 meter i kombination med en begränsning till sex boxar.
- Ett område om 20 meter från fastighetsgränsen på B ska vara fredat från verksamhetsrelaterat bruk. Ett område om två meter från fastighetsgränsen på B ska därtill vara fredat från icke verksamhetsrelaterad trafik och ridning.

T.N. har i allt väsentligt anfört detsamma som i underinstanserna.

Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun och **J.M.** har yttrat sig i Mark- och miljööverdomstolen och motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att förhandsbeskedet endast omfattar ett ridhus och att ridhusets exakta placering inte framgår av nämndens beslut. Den slutliga placeringen behöver därför prövas i bygglovet.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i den bedömning som mark- och miljödomstolen gjort. Vad klaganden anfört i Mark- och miljööverdomstolen förändrar inte bedömningen. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Li Brismo, referent, och Henrik Jonsson (skiljaktig) samt tekniska rådet Johan Hjalmarsson.

Föredragande har varit Anna Nordenskjöld.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Hovrättsrådet Henrik Jonsson är skiljaktig och anför följande.

Placering av byggnadsverk får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa eller betydande olägenhet på annat sätt (se 2 kap. 9 § plan- och bygglagen, 2010:900).

Ansökan om förhandsbesked avser ett ridhus med en byggnadsarea om närmare 2 500 kvadratmeter och måtten trettiofem gånger sjuttio meter, med en höjd om cirka åtta meter. Byggnaden är tänkt att placeras på tidigare obebyggd mark ungefär sextio meter från klagandens bostadshus, mellan huset och stranden.

Att uppföra en så pass stor byggnad avsedd för näringsverksamhet i närheten av bostadshus på tidigare obebyggd mark i en lantlig miljö är i sig problematiskt och knappast något som ägarna till grannfastigheterna har behövt räkna med, trots att en pågående näringsverksamhet med hästar bedrivs på fastigheten. Byggnaden kommer dessutom att uppta en betydande del av området mellan huset och stranden och därigenom påtagligt förändra förhållandena på platsen.

Till detta kommer den negativa påverkan som verksamheten med sammanlagt sexton hästar riskerar att innebära för närliggande bostadsfastigheter, dels i fråga om lukt och risken för spridning av allergener, dels genom andra moment i den dagliga verksamheten som kan orsaka störningar, t.ex. användningen av jordbruksmaskiner och tunga transporter.

Enligt min mening innebär dessa förhållanden sammantagna att åtgärdens påverkan på omgivningen precis passerar gränsen för vad som får anses vara en sådan olägenhet som avses i 2 kap. 9 §. Ansökan om förhandsbesked ska enligt min mening därför avslås.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-05-25
meddelad i
Nacka

Mål nr P 1822-21

PARTER

Klagande T.N.

Motparter

1. Bygg- och miljönämnden i Upplands-Bro kommun
2. A.L.
3. J.M.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 15 februari 2021 i ärende nr 403-64522-2020, se bilaga 1

SAKEN

Förhandsbesked för ett kombinerat ridhus och stall på fastigheten A i Upplands-Bro kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

T.N. har yrkat att beslutet om positivt förhandsbesked ska upphävas.

Han har till stöd för sin talan vidhållit det han anfört i underinstanserna med i huvudsak följande tillägg. Föreslagen byggnad medför genom sin lokalisering, konstruktion, storlek och verksamhet en allvarlig hälsorisk och avsevärd olägenhet. Avståndet till planerad byggnad bör vara minst 100 meter. Barn och vuxna som har tillgång till en sommarstuga på en begränsad tomt måste kunna använda såväl sommarstugan som tomt.

Sökt åtgärd utgör en kommersiellt vindventilerat ”active stable” med för framtiden oreglerad besöksfrekvens, placerad i längdriktningen på en äng mellan Mälaren och nära fastigheten B. Vinden i den förhärskande riktningen från sjön kommer på ett okontrollerbart vis transportera allergen, doft- och flugmoln från anläggningen till B.

I nämndens mötesbok finns två situationsplaner som skiljer sig från de som finns i det överklagade beslutet. Detta förfarande hindrar berörda grannar att få en klar bild över förslaget och därmed möjlighet att angöra besvär. Nämndens beslut bör upphävas för att tydligt markera att alla berörda ska få samma och korrekt information.

Det finns vidare en otydlighet kring underinstansernas syn på intresseavvägning, förtur och kommunal prioriteringen som lett till ett obalanserat beslut. En kommun förfogar inte över något särskilt mandat att främja en åtgärd som ökar hälsoriskerna och försämrar boendemiljön för en enskild fastighetsägare. I myndigheters beslutsprocess kan en intresseavvägning behöva göras varvid t.ex. ökad hälsorisk kan behöva vägas mot t.ex. en åtgärd som krävs för en viss näring. Det innebär att dessa saker ska vägas mot varandra utan avseende till den skenbara vikt som en eventuell kommunal prioritering utgör.

Verksamheten är inte hotad eftersom utökningen av antalet hästar redan har skett enligt sökandes utsaga och ridhuset kan uppföras på annan plats så att det inte medför ökad hälsorisk för någon.

Sökanden måste ha något ansvar enligt 2 kap. 3 och 6 §§ miljöbalken och ska inte kunna bortse från i princip kostnadsneutral alternativ placering som inte på samma sätt orsakar hälsorisk eller olägenhet för andra. På samma vis har kommunen, sin prioritering till trots, underlåtit att hjälpa sökanden på ett konstruktivt vis mot en hållbar lösning i harmoni med omgivningen, utan kostsam och tidsödande besvärshandling.

Om det inte finns möjlighet till alternativ placering så måste dessa förhållanden finnas redovisade redan i kommunens underlag så att det i sin tur kan bli föremål för vederbörlig granskning och överklagande. Man behöver ta ansvar för det allvar som finns i allergiproblematiken idag och även väga in vem som i det här fallet skapar respektive drabbas av den tilltänkta åtgärden.

DOMSKÄL

Prövningsramen

Prövningsramen i ett överklagat mål begränsas av underinstansernas beslut. Mark- och miljödomstolen kan därför inom ramen för målet endast pröva förutsättningarna för att meddela positivt förhandsbesked med den placering av åtgärden som framgår av ansökan. T.N.s invändning om en alternativ placering av ridhuset faller således utanför domstolens prövningsram i detta mål. Det finns inte heller ett föreskrivet krav på att alternativa placeringar ska redovisas vid en ansökan om förhandsbesked.

Handläggningsfel

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att omständligheten att det till nämndens beslut finns med två kartor med olika tillfartsvägar till den planerade byggnationen inritade utgör inte skäl för att upphäva beslutet.

Prövning i sak

T.N. har gjort gällande att sökt åtgärd genom sin lokalisering, konstruktion, storlek och verksamhet medför betydande allvarlig hälsorisk och avsevärd olägenhet.

Frågan är om den planerade byggnaden som omfattas av ansökan om förhandsbesked kan komma att generera en sådan fara för människors hälsa och säkerhet eller en betydande olägenhet som avses i 2 kap. 5 och 9 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Av begreppet betydande olägenhet följer ett krav på att olägenheten ska vara av kvalificerat slag om det ska utgöra hinder mot ett positivt förhandsbesked.

Mark- och miljödomstolen kan inledningsvis konstatera att det inte finns några bindande bestämmelser om skyddsavstånd mellan bostäder och stall. Vid bedömningen av bebyggelseåtgärder invid djurhållning är inte bara avståndet mellan hästhållningen och tänkt bebyggelse av betydelse utan även verksamhetens storlek och lokala förhållanden som exempelvis växtlighet, topografi, förhärskande vindriktning och bebyggelsestruktur har betydelse. Vid bedömningen bör även hänsyn tas till om djurhållningen bedrivs inom eller utanför detaljplanelagt område. Vidare har omgivningspåverkan från djurhållning ansetts böra accepteras på landsbygden (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 15 oktober 2018 i mål P 1109-18).

Av handlingarna i målet framgår bl.a. följande. Det kombinerade ridhuset och stallet avses att uppföras på landsbygden utanför detaljplanelagt område. Syftet med byggnaden är att utöka den pågående hästverksamhet och tillgodose gårdens inackorderade hästar med träningsmöjligheter året runt. Avståndet mellan T.N.s fastighetsgräns och det kombinerade ridhuset är 35 meter. Av Upplands-Bro kommuns fördjupade översiktsplan för landsbygden följer att hästnäringens och ridningens behov av mark ska tillgodoses i den fysiska planeringen och att de areella näringarna ska prioriteras inom det aktuella området.

Domstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att åtgärden, även med beaktande av det relativt korta avståndet mellan T.N.s fastighet och föreslagen byggnation, inte kan komma att generera en sådan fara för människors hälsa eller en betydande olägenhet.

Vid en avvägning mellan å ena sidan intresset av att få bygga ett ridhus och å andra sidan intresset av att fastigheten inte ska bebyggas bedömer domstolen att intresset av att bebygga fastigheten i detta fall ska gå före. Detta med särskild hänsyn till att det rör sig om en utökning av en befintlig hästverksamhet som är belägen i ett område av lantlig karaktär. Således har kommunen haft fog för sig beslut att bevilja positivt förhandsbesked. Vad T.N. har anfört i övrigt föranleder ingen annan bedömning från domstolens sida. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 15 juni 2021

Björn Räftegård

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Björn Räftegård, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Agnes Johansson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.